

Posudek vedoucí práce

Paní Lenka Jordáková si zvolila za téma své bakalářské práce velmi zajímavou a dosud málo zpracovanou tematiku kramářských písní. V rámci svého výzkumu se navíc zaměřila na do této doby zcela opomíjené vlastenecké písně 19. století, tedy problematiku, která může velice podnětně doplnit dosavadní poznatky o pozdním období národního obrození a české společnosti, politice, publicistice a mentalitě druhé poloviny 19. století. Paní Jordáková si toto zajímavé a přínosné téma zvolila sama, pracovala na něm zcela samostatně, s velkým zaujetím pro výzkum, pracovním a časovým nasazením a pečlivostí, jaká se málokdy u studentů bakalářského stupně vidí. Výsledkem je práce, která je nejen přínosná po odborné stránce, ale také čtivá, přitažlivá a poučná i pro širší veřejnost.

Práce je strukturovaná do šesti kapitol, které doplňuje obsáhlá bibliografie a obrazová příloha. Už samotný seznam použitých pramenů, jejichž přehled zabírá pět hustě popsaných stran, je oslňující. Autorka ke svému výzkumu využila a rozebrala kolem osmdesáti dobových kramářských písní, ty doplnila o další četné prameny jak literární povahy, tak paměti či dobový tisk. Použité literatury a pramenům taktéž věnovala dvě podkapitoly v úvodu ke své práci, kde své zdroje podrobně představila. Úvod rovněž obsahuje použitou metodologii, výzkumné otázky a cíle bakalářské práce. Po úvodu následují kapitoly, jejichž úkolem má být čtenáře seznámit s problematikou kramářské písně a její historií. Tyto kapitoly (2.-4.) jsou však tak precizně zpracovány, že zdaleka překračují pouhou informaci a kompilaci a představují spíše samostatné výzkumné téma týkající se zamyšlení nad definicí, charakteristikami a funkcemi kramářské písně v průběhu historie, věnující se otázkám autorství písní, tiskařům jejich textů, problémům s dobovou cenzurou a přijetí (či „nepřijetí“) kramářských písní v moderní společnosti, a zvláště ve společnosti sdružující autory hlásící se k programu národní obrody. Autorka v této části také mikrohistoricky zpracovává konkrétní dobové příběhy písničkářů a na jejich příkladech ilustruje „život“ kramářské písně ve zkoumaném období.

Hlavní část práce – analýza textů vlasteneckých písní je obsahem rozsáhlé páté kapitoly. Paní Jordáková zde zkoumá vlastenecké písně z mnoha úhlů pohledu: věnuje se jak otázce českého jazyka, slovanství, vztahu Čechů a Němců, tak si všímá ideálu české ženy, důrazu na slavnou historii Čech a pojetí národa a vlasti (typická personifikace národa do podoby lva). Zde je třeba vyzdvihnout

fakt, že paní Jordáková bohatý pramenný materiál, který se mohl na první pohled zdát poměrně zahlcující a chaotický a nejednoho autora by zlákal k pouhému popisu a parafrázi, perfektně zvládla. Jednotlivé písně a jejich obsahy si roztrídila dle logických kritérií, provedla analýzu textů, věnovala se dobovým jazykovým metaforám a specifikám, dále pak komparaci jednotlivých textů. Texty a jejich rozbor však nikdy nevytrhává z kontextu doby a vzájemná interakce písně a společnosti/čtenáře/cenzora je zde stále přítomná. Při četbě BP paní Jordákové si nemohu nevzpomenout na práce Rogera Chartiera či Christiana Jouhauda a dalších autorů Školy Annales, kteří se obdobným tématům (text, jeho vznik a přijetí/pochopení/šíření společností) věnovali a věnují. Paní Jordáková neče francouzsky, a tak se nemohla s těmito autory blíže seznámit, nicméně způsobem, jakým s historickým textem pracuje, by se mohla k jejich škole směle přihlásit.

Celou práci korunuje závěr, který odpovídá na vytyčené badatelské otázky: jak se v kramářských písních vlastenectví projevovalo, v jakých tématech a prvcích ho můžeme hledat, jaké události písně využívaly a zrcadlily atd., a v neposlední řadě jaký mohly mít „agitační“ myšlenky v nich obsažené dopad na čtenáře. Badatelka srovnává dosavadní výsledky z jednotlivých kapitol, zobecňuje je a shrnuje v jasný a výstižný přehled.

Bakalářská práce paní Lenky Jordákové je dle mého názoru ve všech směrech velmi zdařilá a přínosná, nároky kladené na úroveň BP vysoce překračuje, a domnívám se, že by si po určitých úpravách zasloužila být publikována.

Hodnotím ji známkou **výborně (1)**.

PhDr. Martina Ondo Grečenková, PhD.

Katedra historických věd FHS